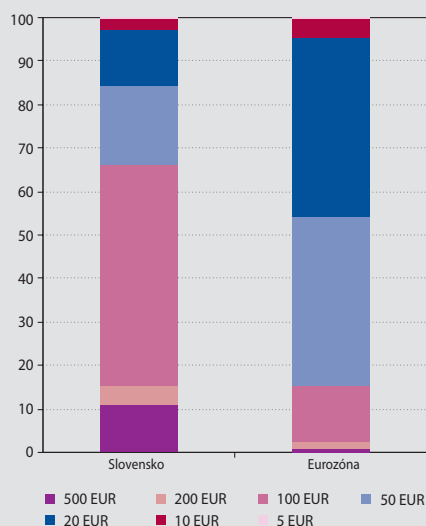
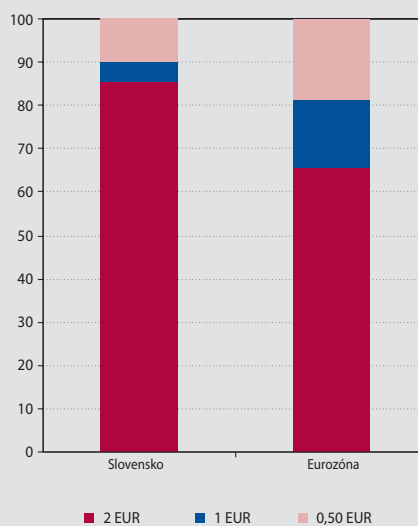

Graf 20 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóne v roku 2013 (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Graf vyjadruje štruktúru falzifikátov eurobankoviek zadržaných v hotovostnom peňažnom obehu.

Graf 21 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR a eurozóne v roku 2013 (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Graf vyjadruje štruktúru falzifikátov eurobankoviek zadržaných v hotovostnom peňažnom obehu.

Falzifikáty eurových platidiel zadržaných v roku 2013 v Slovenskej republike predstavovali len 1,0 % z celkového počtu falzifikátov zadržaných v roku 2013 v eurozóne. Ich podiel na celkovom počte eurobankoviek a euromincí v peňažnom obehu SR je veľmi nízky a pravdepodobnosť, že fyzické alebo právnické osoby prídu do styku s falošnou eurobankovkou alebo euromincou je veľmi malá.

FALZIFIKÁTY SLOVENSÝCH KORÚN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2013 bolo zadržaných len

19 kusov falzifikátov. Aj keď je možnosť výmeny korunových bankoviek za eurovú hotovosť časovo neobmedzená, dá sa očakávať, že výskyt falzifikátov slovenských korún bude naďalej len ojedinelý.

FALZIFIKÁTY OSTATNÝCH CUDZÍCH MIEN

V roku 2013 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný mierny nárast zadržaných falzifikátov amerických dolárov (44 kusov). Podobne ako v roku 2012 bola najviac falšovanou bankovka 100 USD, ktorá tvorila 93 % zo zadržaných falzifikátov. Výskyt falzifikátov ostatných cudzích mien mierne klesol (23 kusov). Najväčší podiel tvorili falzifikáty anglických libier (16 kusov).

4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY

4.1 PLATOBNÉ SLUŽBY

Medzi úlohy NBS patrí zabezpečovať plynulé a hospodárne fungovanie platobných systémov. Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bola transpono-

vaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES o platobných službách.

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb je aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spolenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka iden-

tifikačných kódov a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 924/2009 o cezhraničných platbách v Spoločenstve, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001,
- nariadenie č. 1781/2006 o údajoch o príkazoch, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov a
- nariadenie č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009.

V roku 2013 v súlade so zákonom o platobných službách NBS schválila návrh Slovenskej bankovej asociácie neplatiť v roku 2013 príspevok na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie zriadeného podľa zákona o platobných službách na mimosúdne riešenie sporov, a to vzhľadom na výsledky hospodárenia tohto súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť Komory pre rozhodovanie sporov z poskytovania platobných služieb.

4.2 PLATOBNÉ SYSTÉMY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.2.1 PLATOBNÝ SYSTÉM TARGET2 A TARGET2-SK

Národná banka Slovenska prevádzkuje komponent systému TARGET2 v podobe TARGET2-SK. Rok 2013 možno z pohľadu prevádzky platobného systému TARGET2-SK hodnotiť ako úspešný a bezproblémový. Počas roku 2013 neboli v systéme TARGET2 zaznamenané žiadne výrazné incidenty, ktoré by zásadne ohrozili systém a jeho účastníkov, ani ktoré by ohrozili plynulé spracovanie platieb alebo narušili samotnú prevádzku systému TARGET2 v NBS.

Okrem dennej prevádzky systému, konzultačnej podpory a pomoci účastníkom, ako aj pravidelného testovania procedúr pre obnovu činnosti, sa NBS podieľala na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa systém TARGET2 prevádzkuje. Novými verziami programového vybavenia sa do platformy SSP implementujú nové funkčnosti a zmeny, ktoré Eurosystem schváli na základe požiadaviek užívateľov systému.

NBS organizuje pravidelné pracovné stretnutia so zástupcami účastníkov TARGET2-SK. Tieto

stretnutia slúžia na konzultáciu návrhov a pripravovaných zmien do systému TARGET2, hodnotenie bežnej prevádzky, koordináciu testovania nových verzií platformy SSP s účastníkmi a sprostredkovanie ďalších relevantných informácií zo strany NBS.

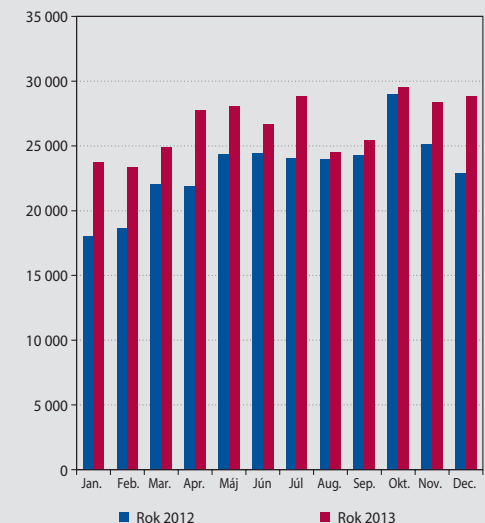
V roku 2013 Európska centrálna banka prijala usmernenie ECB/2013/37, ktorým sa zmenilo a doplnilo usmernenie ECB/2012/27 o TARGET2. Jeho znenie nemalo vplyv na rozhodnutie NBS č. 3/2010 o podmienkach účasti v TARGET2-SK a ani na rozhodnutie NBS č. 4/2010 o postupoch vyrovnania pre pridružené systémy TARGET2-SK.

4.2.2 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM TARGET2-SK

Na konci roka 2013 bolo do platobného systému TARGET2-SK zapojených 32 účastníkov, z toho bolo 29 priamych účastníkov a 3 pridružené systémy (SIPS, Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., First Data Slovakia, s.r.o.)³⁷. V porovnaní s rokom 2012 došlo k zníženiu počtu účastníkov o jedného priameho účastníka.

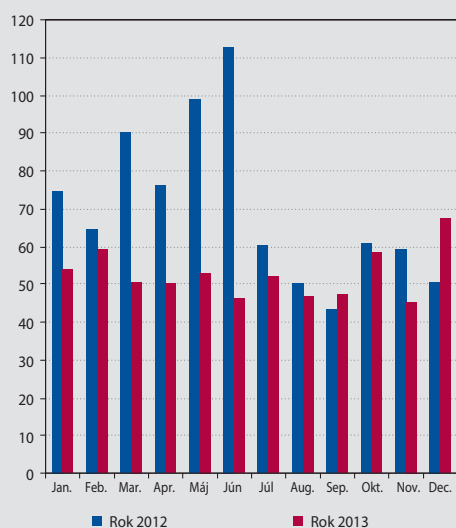
V roku 2013 sa prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK uskutočnilo takmer 320 tis. transakcií v celkovej hodnote vyše 630 mld. €. Oproti roku 2012 došlo k nárastu počtu uskutočnených transakcií o 14,7 % (o 41 tis. transakcií),

Graf 22 Počet platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2012 a 2013

Zdroj: NBS.

³⁷ Zoznam účastníkov TARGET2-SK je na: <http://www.nbs.sk/sk/platobne-systemy/target2/zoznam-ucastnikov-target2-sk>

Graf 23 Hodnota platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2012 a 2013 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

pričom došlo k poklesu hodnoty spracovaných transakcií oproti predchádzajúcemu roku o 25 % (o 210 mld. €). Vývoj počtu a hodnoty uskutočnených transakcií podľa jednotlivých mesiacov v rokoch 2012 a 2013 zobrazujú grafy 22 a 23.

V roku 2013 mal TARGET2-SK 255 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 1 255 platobných transakcií v celkovej hodnote takmer 2 469 mil. €.

Podiel počtu klientskych a medzibankových platieb spracovaných v roku 2013 je v pomere 78:22, v prospech klientskych platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb je podiel klientskych a medzibankových platieb v pomere 8:92, teda výrazne v prospech medzibankových platieb.

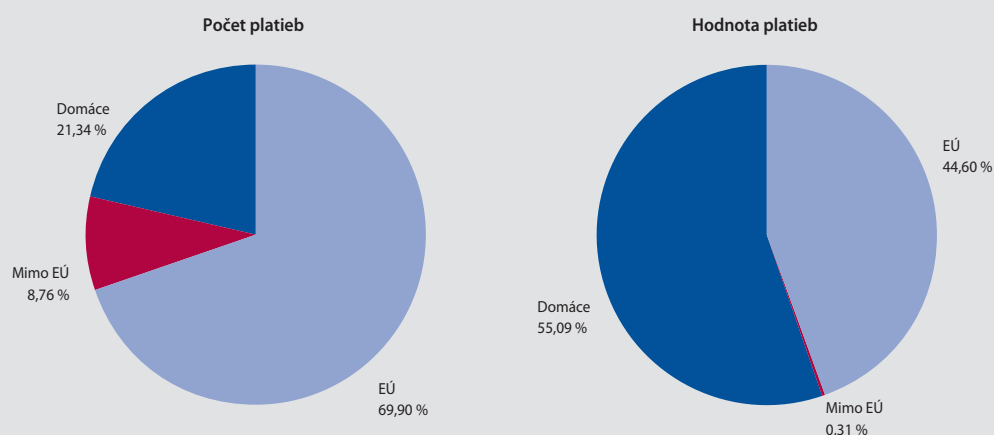
V roku 2013 bolo do systému TARGET2 zapojených 24 krajín Európskej únie. Z hľadiska štruktúry smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK v roku 2013 bolo 21,34 % všetkých platieb domácich, 69,90 % smerovalo príjemcom do EÚ a 8,76 % smerovalo mimo EÚ. Naopak, ukazovateľ hodnoty zaslaných platieb vyznieva v pomere 55:45 v prospech domácich platieb. Štruktúru smerovania platieb zobrazuje graf 24.

4.2.3 PLATOBNÝ SYSTÉM SIPS

Retailový platobný systém SIPS zabezpečoval v priebehu roka 2013 spracovanie a klíring predovšetkým domácich retailových platieb. V súlade s cieľmi stanovenými v rámci implementácie SEPA, ktoré boli v zmysle stratégie prijatej Bankovou radou NBS zakotvené v Implementačnom pláne SEPA, boli v rámci SIPS realizované v priebehu roka ďalšie významné kroky.

Od 4. novembra 2013 platobný systém SIPS:

- pracuje výhradne v medzinárodnom formáte xml,
- spracováva SEPA úhrady a SEPA inkasá,
- je pripojený na cezhraničný paneurópsky klíringový dom – systém STEP2, čo umožňuje

Graf 24 Štruktúra smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK v roku 2013

Zdroj: NBS.

spracovávanie nielen domácich, ale aj cezhraničných SEPA úhrad a SEPA inkás v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru.

Prechod na novú verziu platobného systému SIPS bol postupný a predchádzalo mu niekoľko významných krokov:

- odklon od národného formátu klíringovej vety a prechod na medzinárodný xml formát,
- zavedenie SEPA úhrad v rámci domáceho platobného styku od 1. decembra 2012,
- rozšírenie funkčnosti platobného systému SIPS o SEPA inkás a zabezpečenie interoperability so systémom STEP2 od 4. novembra 2013.

Prechod na novú verziu platobného systému SIPS bol plynulý a bez problémov tak na strane jeho účastníkov, ako aj NBS.

V rámci projektových prác smerovaných k zavedeniu SEPA inkás prevzala Národná banka Slovenska od Slovenskej bankovej asociácie dňom 1. septembra 2013 spravovanie registra identifikátorov príjemcov inkás (register CID).

Spracovanie a klíring platieb prostredníctvom systému SIPS prebiehalo v roku 2013 rovnakým spôsobom ako v predchádzajúcich rokoch v klíringových cykloch, pričom všetky platby uskutočňované systémom SIPS boli realizované v eurách. Výsledky klírovania boli finančne vy-

rovnávané v platobnom systéme TARGET2-SK, ktorého je SIPS pridruženým systémom.

4.2.4 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM SIPS

V priebehu roka 2013 bolo do retailového platobného systému SIPS zapojených 29 aktívnych účastníkov. Koncom roka sa tento počet po odchode jedného účastníka znížil na 28 účastníkov³⁸.

V roku 2013 bolo v systéme SIPS uskutočnených 191 181 tis. transakcií, pričom celková hodnota predstavovala 178 381 mil. €. Oproti predchádzajúcemu roku bolo v roku 2013 spracovaných o 6 % viac transakcií. Zmena v hodnote spracovaných transakcií nebola takmer žiadna (rádovo hodnota vzrástla len v tisícinách percenta). Medziročný rast tak v počte, ako i hodnote transakcií zodpovedá dlhodobému vývoju z predchádzajúcich rokov (medziročný rast v počte transakcií bol v predchádzajúcom období 5,43 % a v hodnote transakcií necelé jedno percento).

Grafy 25 a 26 vyjadrujú počty a hodnotu transakcií uskutočnených v systéme SIPS počas jednotlivých mesiacov roka 2013 v porovnaní s rokom 2012.

4.2.5 PLATOBNÉ KARTY

V roku 2013 bolo vydaných 4,79 mil. platobných kariet, čo predstavuje medziročný nárast o 4,4 %. V prípade bezkontaktných kariet bol nárast 78 %,

Graf 25 Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2012 a 2013 (mil.)

Zdroj: NBS.

Graf 26 Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2012 a 2013 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

³⁸ Zoznam účastníkov systému SIPS je na <http://www.nbs.sk/sk/platobne-systemy/sips/zoznam-ucastnikov-platobneho-systemu-sips>

pričom bezkontaktné karty tvoria 45 % (2,15 mil.) z celkového počtu vydaných platobných kariet. Za rok 2013 bolo bezkontaktné uskutočnených 7,5-krát viac transakcií ako v roku 2012 (21 mil. v roku 2013 oproti 2,8 mil. v roku 2012).

Počet bankomatov sa v roku 2013 medziročne zvýšil o 81 na 2 590 bankomatov a počet platobných terminálov vzrástol o 3 554 na 41 039 platobných terminálov³⁹.

4.3 SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI V OBLASTI PLATOBNEHO STYKU

OBLASŤ SEPA – EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA, EURÓPSKA PLATOBNÁ RADA

Eurosystem, ktorého je Národná banka Slovenska súčasťou, podporuje vytvorenie SEPA od roku 2002 s cieľom dosiahnuť konkurenčný a inovačný trh platobných služieb v Európe. Počas roka 2013 Eurosystem, v súlade s požiadavkami nariadenia č. 260/2012, priebežne monitoroval proces migrácie na SEPA úhrady a SEPA inkasá. Národná banka Slovenska bola zapojená do koordinačných a komunikačných aktivít.

V roku 2013 Európska centrálna banka publikovala dve správy o prechode na SEPA, opisujúce stav migrácie v eurozóne v roku 2013. Slovenská republika bola hodnotená ako jedna z najlepšie pripravených krajín v rámci eurozóny. Národná banka Slovenska ako prevádzkovateľ platobného systému SIPS zabezpečila od 4. novembra 2013 pripojenie systému SIPS na medzinárodný systém STEP2, čo umožňuje spracovávanie cezhraničných SEPA úhrad a SEPA inkás.

V roku 2013 bola v eurozóne venovaná osobitná pozornosť práve migrácii na SEPA platobné nástroje, a to SEPA úhrady a SEPA inkaso. Podľa štatistických údajov publikovaných Európskou centrálnou bankou ku koncu roka 2013 dosiahol v eurozóne podiel SEPA úhrad na všetkých úhradách 73,8 % a podiel SEPA inkás na všetkých inkasách 41 %.

Európska platobná rada (European Payment Council – EPC) je rozhodovacím a koordinačným subjektom európskej bankovej komunity vo vzťahu k bankovým službám. EPC, ktorá pravidelne aktualizuje pravidlá pre SEPA platobné nástroje

sa rozhodla posunúť deň účinnosti najnovších pravidiel⁴⁰ zo 16. novembra 2013 na 1. február 2014. Dôvodom bolo umožniť účastníkom trhu prispôbiť ich systémy a procesy a dosiahnuť súlad s nariadením č. 260/2012.

Čo sa týka požiadaviek pre platobné karty, v júni 2013 publikovala EPC verziu 6.5 dokumentu Štandardizácia v oblasti SEPA platobných kariet – zoznam požiadaviek (SEPA Cards Standardisation Volume). Poslednou aktualizáciou dokumentu SEPA rámec pre platobné karty (SEPA Cards Framework) je verzia 2.1 z decembra 2009.

HODNOTENIE SSSs A ICH LINIEK

V roku 2013 prebehlo hodnotenie nových liniek systémov zúčtovania a vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi (Securities Settlement Systems) oproti štandardom na ich použitie v úverových operáciách ESCB (Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations), keďže každá nová linka musí prejsť takýmto hodnotením. NBS vystupovala v pozícii druhého hodnotiteľa pre priamu linku Clearstream Banking S.A.-CDCP a relayed linky LuxCSD -Clearstream Banking S.A.-OeKB a CBF-CREATION-Clearstream Banking S.A.-CDCP. Záverečná správa a zaslanie odporúčaní prebehlo v roku 2014.

EUROSYSTEM, TARGET2 SECURITIES

Eurosystem pokračoval v prácach na projekte platformy pre vyrovnanie cenných papierov T2S⁴¹. Rada guvernérov ECB rozhodla o viacerých skutočnostiach, ktoré napomáhajú príprave T2S v zmysle stanoveného Programového plánu. Eurosystem začal so školeniami budúcich používateľov T2S na princípe školenia školiteľov. Zmluvu s Eurosystemom podpísali ďalšie dva depozitáre, a to BNY Mellon a lotyšský depozitár.

Na pôde NBS pokračovali stretnutia národnej skupiny poskytovateľov, používateľov a regulátorov služieb vyrovnanie cenných papierov NUG-SK⁴². Skupina je zapojená do aktivít Eurosystemu, ktorými získava vyjadrenia národných trhov na riešenie otázky T2S a tiež informácie o národných praktikách v oblasti post-tradingu s cieľom maximálnej harmonizácie v T2S. Zástupcovia trhu pokračujú v implementácii harmonizačných štandardov do národných praktík, s cieľom dosiahnuť harmonizované vyrovnanie v T2S.

³⁹ Zdroj: Slovenská banková asociácia.

⁴⁰ Dokumentov Pravidlá pre SEPA úhrady 7.0 (SCT Rulebook v. 7.0), Pravidlá pre SEPA inkaso – základná schéma 7.0 (SDD Core Rulebook v. 7.0) a Pravidlá pre SEPA inkaso – B2B schéma (SDD B2B Rulebook v. 5.0).

⁴¹ Informácie týkajúce sa projektu T2S možno získať aj na webovej stránke ECB v anglickom jazyku <http://www.ecb.europa.eu/paym/t2s/html/index.en.html>

⁴² Agenda stretnutí a riešené otázky sú k dispozícii na webovej stránke NBS: <http://www.nbs.sk/sk/platobne-systemy/target2-securities/nug-sk>